

Рецензия

**написана от член на научно жури,
за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
в СА „Д. А. Ценов” – Свищов**

Рецензент: доц. д-р Михаил Симеонов Чиприянов

Автор на дисертационния труд: Рафаел Рьотингер

Тема на дисертационния труд: “Управление на сигурността на публични спортни събития (по примера на футболните стадиони в Германия” (“SECURITY MANAGEMENT OF PUBLIC SPORT EVENTS: A CASE STUDY ON FOOTBALL STADIUMS IN GERMANY”)

I. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е в обем от 341 страници, от които 283 страници текст по същество, 2 страници със списък на използваните фигури и таблици, три страница с използваните съкращения и аббревиатури, две страници с резюме на дисертацията, 27 страници библиографска справка и 17 страници с приложения. В структурно отношение дисертацията се състои от съдържание, списък с използваните фигури и таблици, списък със съкращения и аббревиатури, резюме, въведение, три части, заключение, списък с използваната литература, приложения и декларация за оригиналност.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Въведението подчертава актуалността на управлението на сигурността по стадионите в Германия по време на Европейското първенство по футбол 2024 г., като акцентът е върху публично-частното сътрудничество. Изследването анализира институционалните и управленските механизми, осигуряващи охраната на спортни събития, и разглежда предизвикателствата, свързани с хулиганството, тероризма, климатичните протести, геополитическата нестабилност и др.

Основната теза е, че успешното обезпечаване на сигурността зависи от стратегически подходи, прозрачност и ефективна координация между публичните и частните структури. Работните хипотези разглеждат влиянието на адаптивното сътрудничество, технологичните и геополитическите заплахи, регулаторния надзор и добрите практики от предходни мащабни събития.

За постигане на целите са формулирани теоретико-методологични и практико-приложни задачи. Теоретичната част включва анализ на литературата и нормативната рамка, докато емпиричното изследване използва интервюта и казуси от минали първенства за идентифициране на добри практики и препоръки за оптимизиране на сигурността чрез институционални реформи и по-добра интеграция на частния сектор.

Първа глава очертава теоретичната рамка на изследването, като представя потенциалните области на приложение на подходите за управление на сигурността. Анализирани са стратегии, модели и методи на сътрудничество между частния и публичния сектор при изпълнението на охранителни дейности, като е отделено внимание и на ролята на държавния монопол. Разгледани са възможните рискове за сигурността и тяхното въздействие върху обществото, със специален акцент върху спортните събития в Германия. Представени са сценарии за мащабни извънредни ситуации, атаки и прояви на хаос като критични моменти в управлението на сигурността. Внимателно е анализирана сигурността по време на Европейското първенство по футбол през 2024 г., като са разгледани планираните мерки, потенциалните инциденти и реакциите на компетентните институции.

Втора глава има смесен характер, обединявайки организационно-методологически аспекти с емпирични изследвания. В първата част е представено конкретното прилагане на мерките за сигурност при публични събития на футболни стадиони в Германия. Анализиран е основният нормативен документ – Националната концепция за спорт и безопасност (НКСБ), като са детайлно разгледани препоръките за превантивни и репресивни мерки, правната им регулация, честите нарушения по стадионите и историческият преглед на мерките, предприемани през последните три десетилетия. Втората част включва емпирично изследване, базирано на четири компонента: систематичен преглед на литературата, експертни интервюта, количествено анкетно проучване и казуси. Подробно е описан процесът на създаване на въпросника, формирането на извадката и анализа на получените резултати, които очертават ключовите предизвикателства и добри практики в управлението на публично-частните партньорства за сигурност на спортни събития.

Трета глава синтезира резултатите от предходните части, като идентифицира най-добрите практики и формулира препоръки за подобряване на сигурността по време на спортни прояви. Авторът аргументирано защитава тезата за необходимостта от цялостен, интегрален подход, който комбинира традиционни и иновативни методи за сигурност. Посочени са предимствата и ограниченията на различните методологии, като се подчертава важността на координацията между институциите и частния сектор.

Библиографската справка включва 351 източника, като е демонстрирано коректно цитиране и използване на чужди мнения. Проверка чрез Strikeplagiarism.com потвърждава оригиналността на дисертацията: индексът на подобие при отчитане на 5 последователни думи (КС1) е 0,37%, при 25 последователни думи (КС2) е 0%, а в цитирани текстове – 4,72%.

Заклучението обобщава основните резултати от изследването, подчертавайки значимостта на разработката за научната и практическата сфера.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни приноси, които надграждат теоретичните и емпиричните изследвания при управлението и осигуряването на ефективни охранителни дейности при провеждането на масови спортни прояви. Същите са коректно дефинирани от докторанта в автореферата и съответстват на постигнатите резултати:

Първо. В дисертацията емпирично са документирани провалите на рамката за сигурност по време на Евро 2024, като те са включени в историята на сигурността на стадионите. Тя предоставя уникален, широкообхватен анализ, като включва статистически данни за 2340 криминални инцидента, включително 700 случая на физическо насилие и 140 случая на нападение срещу полицейски служители. Проучването подчертава стандартизираните провали на протоколите за сигурност, като например объркването на юрисдикцията в Мюнхен, където са открити 50 неразрешени дрона, но само в 14 случая е започнало наказателно преследване. Освен това в него се разглеждат срывовете в комуникацията между правоприлагащите органи и частната охранителна дейност, като се подчертават оперативните пропуски, разкрити от нововъзникващи заплахи като дейността на дроновете. На тази основа дисертацията представя рамка за интегриране на нововъзникващите технологии за сигурност със спазването на законодателството. Рамката стандартизира наблюдението на сигурността, като осигурява оперативна съвместимост между частните и публичните сили за сигурност. Емпиричното потвърждение чрез данни от EURO 2024 показва, че структурираната технологична интеграция подобрява координацията. Голямо количествено проучване допълнително потвърждава констатациите, като идентифицира пропуските в комуникацията между агенциите, възприемането на риска в зависимост от ролята и предизвикателствата пред сътрудничеството. Проучването определя количествено областите за подобрене, като 32,18 % от опитните служители

препоръчват чести учения, а 25,29 % наблягат на по-доброто внедряване на технологиите.

Второ. Изследването подчертава как недобре дефинираните граници на правомощията между публичните и частните участници в сферата на сигурността водят до забавени или неkoordinирани реакции. Този анализ е подкрепен от проучването на 115 000 полицейски мерки по време на Евро 2024, което показва объркване на юрисдикцията между частните изпълнители на охранителни услуги, работещи на стадионите, и полицейските сили, отговарящи за околните райони. Освен това този научен принос обхваща примерна информация за това как възникващите заплахи разкриват пропуски в съществуващите рамки за сигурност

Трето. Дисертационният труд има методологически принос чрез утвърдена рамка за анализ на сигурността със смесени методи, приложима и за други мащабни събития. Тази рамка интегрира систематичен преглед на литературата, структурирани интервюта, количествени проучвания и сравнения на исторически казуси. Прегледът на литературата, основан на рамката на Paré & Kitsiou, идентифицира пропуски в изследванията на политиките за сигурност, рамките за реакция при кризи и публично-частната координация. Интервютата документират комуникационните бариери и регулаторните "слепи зони", като в тях участват управляващи директори, служители по сигурността, мениджъри по сигурността в Бундеслигата и мениджъри по ИТ операциите. Структурираните интервюта със седем професионалисти в областта на сигурността, всеки от които има поне едногодишен опит в операциите на стадиона, осигуряват контекст за разбиране на оперативната реалност, която стои зад статистическите данни, събрани чрез проучването. Компонентът на проучването, включващ 361 респонденти, заемащи различни длъжности в сферата на сигурността, осигурява статистическо потвърждение. Сравнителните проучвания на казуси - Хилсбъро (1989 г.), Хейзел (1985 г.), Атенатите в Париж (2015 г.) и СТП 2024 - позволяват идентифициране на модели в провалите в сигурността и стратегиите за реакция. Подходът на смесените методи ефективно потвърждава констатациите, разкривайки различия в удовлетвореността от комуникацията между агенциите, като 50% от положителните оценки от правоприлагащите органи са в сравнение с 34% от частната охрана.

Четвърто. В дисертацията е разработена основаваща се на доказателства рамка за интегриране на обществената и частната сигурност при големи спортни събития. Емпиричното потвърждение показва, че на местата за провеждане на събития със стандартизирано сътрудничество в областта на сигурността са регистрирани по-малко

инциденти. Сравнителният анализ на местата, следващи Националната концепция за спорт и безопасност (НКСБ), спрямо тези със специфични за мястото на провеждане протоколи, подчертава структурните фактори, влияещи върху резултатите в областта на сигурността. Проучването картографира командните структури в Кьолн, като изследва взаимодействието между петте координационни центъра и информационния поток в областта на сигурността между 580 международни полицейски сили и 22 000 служители по сигурността.

Докторантът е реализирал 6 научни публикации (статии) за популяризиране на получените резултати, като едната е в съавторство.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

Нямам въпроси за защитата.

В бъдеще, авторът може да разшири изследването си, като включи по-подробен анализ на ролята на дигитализацията и изкуствения интелект в управлението на публични спортни събития, с особено внимание към връзката между тези технологии и администрирането. Внедряването на съвременни технологии, като интелигентни камери и системи за анализ на данни, изисква активно участие на публичните органи и регулатори, за да осигурят правилната интеграция и етика на тези технологии в управлението на събитията.

V. Обобщено заключение и становище.

Отчитайки завършения характер на представената разработка, вземайки предвид нейните достойнства и положителните страни, считам, че докторантът притежава теоретични знания и умения за практическо прилагане на подходящ инструментариум за анализ и е демонстрирал във висока степен способности за аргументирано отстояване на собствени виждания и за извършване на критичен анализ на теорията и практиката. Това ми дава основание да дам **положителна оценка** на дисертационния труд и предлагам на членовете на Научното жури **да присъдят** образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Публична администрация)“ на Raphael Röttinger.

Дата: 4.04.2025

Рецензент:

(доц. д-р М. Чиприянов)